

DOPADY TĚŽBY NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

> Těžba a zpracování nerostných surovin vždy ovlivní okolní prostředí. K pozitivním vlivům může patřit vznik nových prostředí pro organismy, k negativním pak patří velké narušení krajinného rázu, znečištění a zábor zemědělské půdy.

Před zahájením každé těžby je zpravidla uskutečňován proces **EIA - Vyhodnocení vlivů na životní prostředí**, při kterém jsou zhodnoceny veškeré pozitivní i negativní dopady těžby.

VZNIK NOVÝCH BIOTOPŮ

Těžba, především povrchová, významným způsobem utváří původní krajinu. Díky tomu často vznikají nová prostředí, která se v původní krajině vyskytovala velmi vzácně. Opuštěné lomové stěny mohou sloužit jako hnízdiště pro ptáky, zatopené lomy pak nabízejí prostředí pro chráněné vodní živočichy. Díky časté nepřístupnosti těžbou ovlivněných lokalit se jednotlivá společenstva mohou vyvíjet bez narušení člověkem.

Rozvoji nových biotopů může pomoci, ale naopak může bránit, proces tzv. **rekultivace**, který se na každé těžené lokalitě provádí ze zákona. Jedná se o soubor zásahů, které mají potlačit negativní lidské dopady na krajinu.

> Nové prostředí v podobě zaniklého lomu dává příležitost vzniku i novým ekosystémům

> Rekultivací po těžbě hnědého uhlí vzniklo golfové hřiště.

ZNEČIŠTĚNÍ

K významným negativním dopadům těžby patří znečištění okolního prostředí. Neděje se tak vždy, ale pokud ano, pak jsou následky často velmi dlouhodobé. Znečištění může být primární při samotné těžbě, jako je třeba použití kyselin při získávání uranu z horninového prostředí, případně použití kyanidů při loužení zlaté rudy.

K sekundárnímu znečištění lze zařadit **důlní vody**, které vznikají prosakováním podzemní vody do důlních děl. Nejznečištěnější z těchto vod jsou tzv. **kyselé důlní vody**, které vznikají vyluhováním a oxidací pyritu. Tím se voda mění na kyselinu sírovou, která ovlivňuje při vypuštění do řeky negativně místní ekosystém.

Pro omezení negativního vlivu nebezpečných látek je řada těžebních objektů vybavena **úpravami vod**, případně **odkališti**, kde jsou ukládány pro životní prostředí nebezpečné látky.

> Kyselé důlní vody bohaté na železo a síru

> Odkaliště nebezpečných látek po sanaci uranových dolů

PŘETVÁŘENÍ KRAJINY

Pojem „**těžební krajina**“ označuje prostředí velmi narušené povrchovou i podpovrchovou těžbou nerostných surovin. Toto narušení je často vidět na první pohled v podobě lomových jam. Méně patrné mohou být důlní a lomové výsypky – **haldy** nebo **odvaly** či **kypy**, tedy akumulace odpadového materiálu při těžbě, tzv. **hlušiny**. Tyto objekty vytvářejí nové kopce a hory v krajině, které časem zarůstají a s okolní krajinou splývají.

Na první pohled nejméně patrné dopady způsobuje podpovrchová důlní činnost. Vyjma vytěžené hlušiny mohou důlní chodby působit klidným životem. Často však dochází k jejich propadání, což se projevuje sesedáním terénu a **důlními propady**.

> Narušení rázu krajiny otevřenou povrchovou těžbou

> Lomový odval

> Sesuv v zaniklém lomu